

חוסמי תעלות סידן - מגבילי מהירות

הקדמה

חוסמי תעלות הסידן הינם תרופות המשפיעות על מספר רב של תאים בגוף. חוסמי תעלות הסידן מתחלקים לשתי משפחות, הדיהידרופירדינים (Dihydropyridines) כגון amlodipine, nifedipine, אשר משמשים בעיקר לטיפול באנגינה ובלחץ דם גבוה, וחוסמי תעלות הסידן מגבילי המהירות, אשר יכולים לשמש לאותן מטרות, אך גם מסייעים בשינוי קצב ומהירות פעימות הלב. הקבוצה השנייה יכולה לשמש לבדה או בשילוב עם תרופות אחרות כדי לסייע בטיפול בפרפור פרזדורי. שתי דוגמאות לתרופות מסוג זה הינן ורפמיל (Verapamil) ודילטיאזם (Diltiazem).

כיצד הן פועלות?

תרופות אלה משפיעות על אופן בו מלחי הסידן נעים אל תוך תאי השריר בגוף. בעורקים, הדבר מוביל להרחבת העורק ולירידה בלחץ הדם. בלב הדבר גורם לכוח התכווצות מופחת של תאי השריר, ובכך להחלשת הכוח הפועל במהלך דפיקות הלב. שינוי זה בזרימת הסידן משפיע גם כן על ההולכה החשמלית של הדופק מן החללים העליונים של הלב אל חלליו התחתונים. כך שינוי זה גורם להאטת קצב הלב. להבדיל מחוסמי-בטא, המאטים את קצב הלב גם כן באמצעות השפעתם על קולטני האדרנלין בלב.

יישום קליני

טיפול אנטי-ארייתי: חוסמי תעלות סידן מגבילי מהירות יכולים לשמש לייצוב קצב הלב התקין. ורפמיל הינה התרופה המשמשת לרוב למטרה זו והיא לעיתים קרובות משמשת את אלה אשר אינם מסוגלים להשתמש בחוסמי-בטא.

האטת קצב הלב: ישנם חולים בפרפור פרזדורים המתלוננים על קצב לב מואץ, אשר גורם לתסמינים בלתי-רצויים, ומוביל להפחתה ברמות הפעילות שלהם. חוסמי תעלות סידן מגבילי מהירות ניתנים לשימוש באופן עצמאי או בשילוב עם תרופות אחרות כגון חוסמי בטא או דיגוקסין (Digoxin).

חברת מידע זו תורגמה והותאמה לשימוש בישראל ע"י החוג לאלקטרופיזיולוגיה וקיצוב של האיגוד הישראלי לקרדיולוגיה. חלק קטן מן התכנים וההמלצות אינם רלבנטיים לישראל. המידע בחוברת ניתן לצורך חינוך ומתן מידע כללי ואינו תחליף ליעוץ מקיף ומסודר ע"י הקרדיולוג המטפל.

יתר-לחץ דם: חוסמי תעלות הסידן מגבילי המהירות הינם יעילים להורדת לחץ הדם. עם זאת, משפחת התרופות הקרובה להם, הדיהידרופירדינים, משמשות על פי רוב למטרה זו.

תופעות לוואי ובעיות נפוצות

אי ספיקת לב: עקב השפעתם על עוצמת התכווצות שריר הלב, חוסמי תעלות הסידן מגבילי המהירות אינם משמשים את אותם החולים בעלי עוצמת פעימות לב בעייתית. חולים אלה מוגדרים, מלבד היותם סובלים מאי ספיקת לב, כבעלי ליקוי בתפקוד חדר שמאל.

סחרחורות: כתוצאה מהשפעתם על לחץ הדם, קיימים חולים המתלוננים על תחושת סחרחורת או טשטוש.

התנפחות קרסוליים: מאחר וחוסמי תעלות הסידן גורמים להרחבת העורקים והורידים, תרופות אלה עלולות לעיתים לגרום להתנפחות הקרסוליים. תופעה זו תיעלם לאחר הפסקת הטיפול בתרופה.

שימוש בשילוב חוסמי-בטא: דילטיאזם יכולה לשמש בשילוב עם חוסמי-בטא על מנת לסייע בהאטת קצב הלב. ניתן ליטול את תרופת-האחות ורפמיל בשילוב עם חוסמי-בטא אך ורק לפי עיצת מומחה.